

ТОНГ ЮЛДУЗИ

Ўзбекистон болалари ва ўсмирларининг газетаси

Газета 1929 йил 1 августдан чиқа бошлаган

№ 80 (6821)
1997 йил, 15 октябрь, чоршанба

Сотувда эркин
нархда

Муҳтарам Ислон Абдуганиевич!

Биз, жонажон республикамиз мустақиллиги шарофати билан сизнинг иқтидорли ёшларни қўллаб-қувватлаш тўғрисида, «Умид» жамғармасини тузиш тўғрисидаги фармонларингиз ҳамда гузал диёримиз ёшларининг илм-фаннинг барча соҳалари бўйича дунёдаги илғор мамлакатлар ёшлари билан беллаша оладиган даражада билим олишида қурсатаётган мунтазам эътиборингиз ва гамхурлигингизни ҳис қилиб турибмиз. Уларга жавобан меҳрибон устозларимиз ёрдамида жаҳон фан олимпиадаларида она Ўзбекистонимиз шарафини муносиб ҳимоя қилиб, дастлабки ютуқларни қўлга киритдик. Илк қалдирғоч сифатида республикамиз мактабларининг 33 нафар тенгдош укучилари биргаликда Аргентина, Голландия, Грузия, Польша, Чехия ва Слова-

кия, Туркия мамлакатларида математика, физика, биология, кимё ва экология бўйича ўтказилган бир қатор олимпиадаларда иштирок этиб, 10 та олтин, 4 та кумуш, 17 та бронза медалларини ва 3 та юқори даражали дипломларни қўлга киритдик.

Халқаро олимпиадаларда энг юксак натижалар курсатган 12 нафар 11-синф укучилари сизнинг фармонингизга мувофиқ олий укучиларга имтиҳонсиз — имтиёзли қабул қилинди. Бошқа қатнашчилар умумтаълим мактабларида ўқишни давом эттирмакдалар.

Биз қайси мамлакатда, қайси фан бўйича мусобақаларда иштирок этмайлик, азиз Ўзбекистонимиз шарафини ҳимоя қилаётганимизни бир лаҳза ҳам еддан чиқармадик. Зеро, олим-

пиада топшириқларини ечиш жараёнида қаршимизда турган гузал байроғимиз ортимизда Ватанимиз шаъни борлигини доим эслатиб турди.

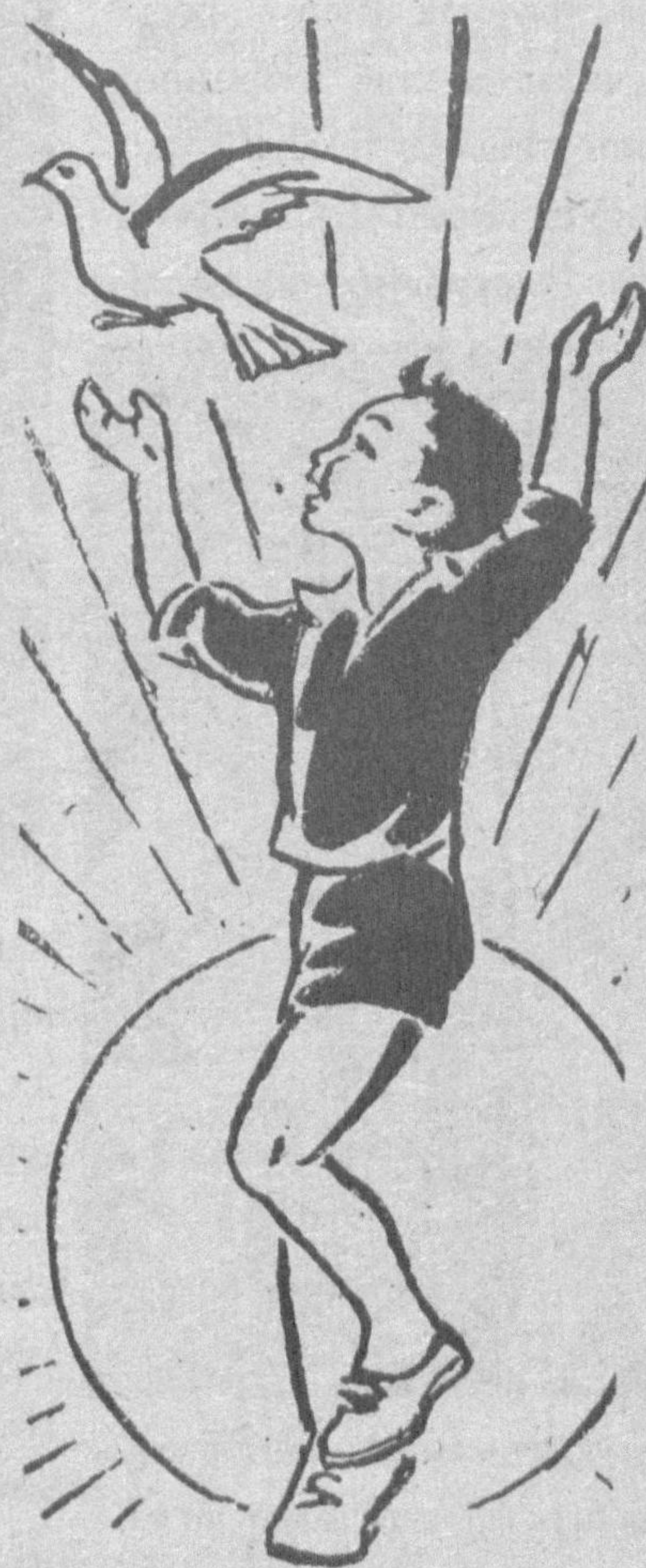
Юртимизда 1 октябрь куни биринчи марта умумхалқ байрами сифатида нишонланган Ўқитувчилар ва мураббийлар куниде биз ҳам иштирок этдик. Бундай байрам, билишимизча, дунёда фақат бизнинг мамлакатимиздагина ўтказилди ва у зур кутаринкилик вазиятида нишонланди. Тошкентда булганимизда муҳташам Темурийлар тарихи давлат музейида, санъат ва маданият қошоналарида бўлдик. Ниҳоятда гузал пойтахтимиз борлигидан фахрландик, қалбимиз гурурга тулди.

Муҳтарам Ислон Абдуганиевич! Мамлакатимиз ёшларига қурсатаётган гамхурлигингизни

биз чин юракдан ҳис қилиб турибмиз. Бу гамхурлик ва яратилаётган шароитларга муносиб маънавий етук, маърифатли, зукко ва фидойи фарзандлар бўлишга суз берамиз.

Бахтимизга доимо соғ-саломат бўлинг.

Ўзбекистон Республикасининг халқаро олимпиадаларда иштирок этган ва голиб чиққан бир гуруҳ укучилар —
Файзулла ШОИСМАТОВ,
Шерзод МАДРАХИМОВ,
Фаррух ҚОРАБОЕВ,
Константин СТРОКОВИЧ,
Ҳаёт ХАЛИЛОВ,
Шаҳриёр ТУРҒУНОВ,
Ориф МЕЛИБОЕВ, Игорь ИВАНОВ, Алишер РАҲМОНОВ, Евгений КИМ, Павел МАНЕНКОВ, Кахрамон АСЛОНОВ, Нодирбек ХУСАИНОВ

ПРЕЗИДЕНТГА МАКТУБ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримовга

ЯНГИ ҲУЖЖАТЛАР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримовнинг Фармойишига кўра, қишлоқ хужалигида иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш бўйича республика комиссияси ташкил қилинди. 7 октябрь куни мазкур комиссиянинг дастлабки йиғилиши бўлди. Унда қатнашган юртбошимиз қишлоқ хужалигидаги узгариш — бутун ҳаётимизни узгартиришини алоҳида таъкидлади.

Шунингдек, утган ҳафта «Таълим-тарбия ва кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан ислоҳ қилиш, баркамол авлодни вояга етказиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони ҳам матбуотда эълон қилинди.

ҲАФТАНИНГ

ЕТТИ КУНИ

БУЮК БРИТАНИЯ МАДАНИЯТИ КУНЛАРИ

Утган ҳафта пойтахтимиз Тошкентда Буюк Британия маданияти кунлари бўлиб ўтди. Буюк Британия савдо ва саноат департаменти ҳамда мазкур мамлакатнинг Ўзбекистондаги элчихонаси ташаббуси билан ташкил этилган ушбу фестиваль дастуридан Британия компанияларининг савдо кургазмаси, савдо ва саноат бўйича Ўзбекистон-Британия Кенгашининг навбатдаги мажлиси, шунингдек, Англия меъморчилиқ буюмлари, кинофильмлари томошаси ва шу каби қатор бошқа қизиқарли тадбирлар урин олди. 12 октябрга қадар давом этган фестиваль юртдошларимизга бугунги Буюк Британия билан яқиндан танишиш имконини берди.

Мактублар қутиси

РАҲМАТ, БОБОЖОН!

Биз машҳур Турсуной Охунованинг набираларимиз. Бобом: «Сизларнинг қадди-бастингизни раҳматли Турсуной буvingлар қурганларида боши узи уйган пахта хирмонидан ҳам юксалиб кетарди», — дейдилар.

Афсуски, эрта машҳур булган бувимлар ҳаётдан эрта кетдилар. Аниқроғи, мустабид тузумнинг сохта ташвиқотнинг қурбони булдилар. Бобом бувимнинг дарди энгил эмаслигини куриб: «Турсуной бу йил пахта термай қуя қолсин», — деб айтганларида, — нега бизнинг байроғимиздан айирмоқчисиз? Турсуной давримизнинг байроғику», — деб уришиб беришган экан.

Бобомиз Султон Шерматов 30 ёшларида катта колхозга раис булганлар.

Совхоз директори булиб чўлда ер очиб, қақроқ ерларга насос ёрдамида сув чиқарганлар. Сув омбори қурилишида қатнашиб чулни бустон қилганлар. Меҳнат фаолиятлари давомида кўплаб пахтакорлар оғирини энгил қилишга, аёлманд оилалар қаддини тиклашга ёрдам берганлар. Шу кунларда ҳам нафақадан, деб қараб утирмайдилар. Мактабимизга чиқиб, бизнинг ўқишимиз билан қизиқадилар. Яқинда синфимиздаги икки аълочи укучини «Тонг юлдузи»га йиллик обуна ҳам қилдириб бердилар. Камхарж оилаларга доим ёрдам берадилар. Маҳалладагилар ҳам бобомизни жуда ҳурмат қилишади. Беш фарзандини шифокор, мухандису ҳуқуқшунос қилиб етказган Султон акадан иб-

рат олинглар, набираларини ҳам ўқитяпти. Энг асосийси, фарзандларининг узи каби халқпарвар қилиб етиштиряпти, деб гапиришади. Бундай суҳбатларни тенгдошларимизнинг муомаласидан илғаб оламиз. Очиғи, яқинларинг ҳақида узгалар мактов сузлари айтишса, ҳаммага ҳам хуш ёқса керак.

Бахтимизга бувимизнинг умрини ҳам қушиб, узоқ яшаб юринг бобожон! Биз ҳам сизлар каби меҳнатсевар инсон буламиз. Билимимиз, илимимиз билан юртимизни қудратини орттиришга ҳисса қушамиз.

Камола ШЕРАЛИЕВА,
Темур ШЕРМАТОВ,
Тошкент вилояти, Чиноз туманидаги Турсуной Охунова номли мактаб укучилари

Утган куни Тошкентдаги Модалар уйида «Республикада укучилар мактаб кийимини жорий этиш» тақдироти бўлиб ўтди. Унда турли вилоятлардан келган маорифимиз жонкуяр-

лари укучилар либосининг турлича шакллари талабчан ва-зирлик раҳбарлари, жамоатчи-лик вакиллари олдида намойиш қилдилар.

Дарҳақиқат, укучилар кийими қандай бўлиши керак?

Жамоатчилик мазкур масалада икки хил фикрда. Биринчи фикр — укучилар кийими «совет замонасидагидай» бир хил бўлиши керак эмас. Бир хил кийим бир хил фикрлаш, гапириш каби кечаги тургун-

жон борга ухшайди. Лекин Узбекистон Американо эмас, деган фикр борки, унда ҳам жон бор. Негаки, Шарқ доим эркинликдан одоб-ахлоқ мезонини устун қўйган. Кийинишдаги пала-партиш эркинликдан кура,

МАКТАБ ЛИБОСИ

лик замонидаги қотиб қолган андозага асос солиди, дейишади. Мисолни олиш дунёдаги энг ривожланган мамлакат — Америка Қўшма Штатларидан қилиришади. Эмишқи, АҚШда укуччи хоҳлаган кийимини кийиб келади. Уқитувчи олдида ҳам хоҳлаган тарзда — истаса стулда, кунгли тортса оёқларини чалиштириб маъруза тинглайди. Муҳими, сабоқ ва унинг сифати, дейишади америкаликлар. Бир қарашда бу фикрда

маълум бир қолишдаги «тутқунлик»дан жозиба топган. Шу жиҳатдан укучиларнинг яхлит,

ягона мактаб либосини қабул қилиш вақт, замон, миллий узи-га хослигимиз тақозо этганига анча бўлди.

Қолаверса, 74 йиллик шуро тузуми тарихимизда шартли, мажбурий, юзаки тенглилик принципи одамлар онгига сингдириб юборилдики, ҳали унинг асоратидан қутулиш учун

бир, икки авлод янгилини қи-керак. Яъни, укучилар кийимини уз холига эркин қўйиб юбориш (албатта, маълум бир

айтганимиздек беш, ун йил қо-вун пишиги бор.

Шунинг учун тақдиротда укучилар либосини ягона ан-

ҚАНДАЙ БЎЛГАНИ МАЪҚУЛ?

андозадан чиқарилмаган ҳол-да) пайти ҳали етилмаган.

Айтайлик, бир укуччи ота-онасининг даромадидан келиб чиқиб, қимматбаҳо кийимлар кийиб келса, камхаржроқ оилада усган укуччи бунга табиий ҳол деб тушуниши, ва уз кийимининг «мундайроқ» эканидан изтиробга тушмаслиги учун боя

дозага солишда мантқиқ бор. Тугри, бу борада ҳам «жилов»ни илгаригидек маҳкам тутиш йук. Ҳар бир вилоят уз иқлими, урф-одатидан келиб чиқиб, уз худудида ягона кийимни қабул қилиш эркинлигига йул қўйиладиганга ухшайди.

Хуллас, мунозара этади да-вом.

Бахти ЁР

Директор ташвишлари

Янгийул шаҳридаги 8-мактаб директори Мақулбек Бялов билан суҳбат

— Мақулбек ака, биринчи уқитувчим Маҳмуджон Бурхоновни эсласам туқилганиб кетаман. Гоҳо унинг қўйиб-ениб дарс уқдиришлари едимга тушганда, муаллимлардаги камчиликлар кузимга куришиб кетади.

— Сиз фахрланиб юрганингиз — Бурхоновдай уқитувчилар бизнинг сафимизда ҳам санокли. Уларнинг аксарияти кекса уқитувчилар. Бир кун келиб улар ҳам дарсни ташлаб кетгудек бўлса, мактабимизнинг бир томони «гуп» этиб упирилишидан қурқаман.

— Демак, сиз ҳам сезган экансизда?

— Нафақат сезганман, балки бу туғрида жуда куп бош қотирганман ҳам. Еш-еш уқитувчилар дипломини қўтиқлаб келишади. Дарсга қўяман, хаел-фикри бозорда юради.

— Уқитувчилар етишмаслиги ҳам бўлиб турадимми?

— Жуда куп. Ана шундай пайтда бир-бирига қариндош фанлар муаллимларига мурожаат қилишга туғри келади. Масалан тарих уқитувчиси вақтинча булсин география фанини ҳам қўшиб олиб боради. Баъзан уқитувчиларнинг хоҳишига бўйсинишга мажбур буламман. Улар купроқ шарт қўйишади. Мана шундай булмаса, мен дарс уқитмайман. Мисол учун шу кунларда мактабимизда иккита физик бўлишига қарамай, астрономия фани уқитилмайди.

— Сизнингча бу муаммони

қандай ҳал этса бўлади? Ҳақиқатан ҳам уқитувчилар озми-еки?...

— Уқитувчилар, менимча, етарли, аммо илмига амал қилмайдиганлари ҳам талайгина. Уқув масканларини юксалтириш керак, уқитувчи обрўини кадрлироқ поғанага кутариш лозим. Куплаб муаллимларни ишга таклиф қилишга ҳаракат қилганман. Улар: «Мактаб менга нима беради?» дея лол қолдиришган. Шундан ҳам мактаб раҳбари сифатида хали ожиз эканлигимизни тушиниб етганман.

— Укучилар уст-боши ҳақида ҳам бир-икки оғиз...

— Ота-оналар билан маслаҳатлашиб, уларнинг хоҳиш-истакларини инобатга олиб, бир хил мактаб кийими жорий этганмиз. Яъни қизлар учун қора ёки жигар ранг, гулсиз кўйлак ва оқ фартук, уғил болалар учун эса, оқ кўйлак қора костюм-шим. Бу Ҳалқ Таълими бошқармасидан янги тавсия бергунларига қадар албатта.

— Мақулбек ака, мактабингиз кучасига қадам қўйишим билан аввал янги бино тархига кузим тушди...

— 1992 йили собиқ раҳбар Маҳмуд Эргашев ташаббуси билан қурилиш бошланган эди.

— Мақсад нима эди? Хоналар етишмайдими?

— 800 уринли мактабда 965

нафар укуччи таълим олмакда. Бу ҳали ҳаммаси эмас. Чунки шаҳар аҳолисининг бизнинг мавзейимизга кучиши йилдан йилга куп паймоқда Ен-атрофимизда куп қаватли турар жой биноларининг қурилаётганлиги ҳам шундан далолатдир. Умуман олганда бизга қўшимча бино зарур.

Биринчи лойиҳада тўрт қаватли курсатилган қўшимча бино кейин уч қават, мана ҳозир икки қаватли 600 уринли лойиҳа асосига туширилди, лекин шу ҳам битмай етибди. Жуда куп югурдим. Ҳамма ерда маблағни рукач қилишмоқда.

— Мактабни қўллаб қувватловчилар топилиб турадимми?

— Ҳа, албатта. Инсонийликдан ердам қўлини чўзадиганлар талайгина. Айтайлик, шаҳримиздаги таксимотор парк мактабимизга хомий сифатида ҳар йили биноимизни таъмирлаш учун ердам қилади. Қолаверса, бу йил ҳокимнинг қарори билан қаршимиздаги икки гектарлик боғни мактабники қилиб олдик. Энг муҳими бир ойда бир марта укучиларимизнинг ота-оналари йиғилиб туришади. Мен уларга камчиликларимиз, бизни қўйнаётган муаммоларни рўйи-рост айтаман. Барака топишин. Қулларидан келган ердамни аяшмаяпти.

— Мактабингиз шаҳар мактаби

экан. Шунга яраша шароитлар борми?

— Компьютерлашган хона, спорт зал, синфхоналаридаги укуч кургасига қуроллари, замонавий кутубхона ҳамма-ҳаммаси жойида, лекин ези спорт майдончамиз йук.

— Мактанмоқчи эмасман Мақулбек ака. Мен бир оддий қишлоқ мактабиде тарбия топганман. Мана ҳозир ҳар қандай билим масканлари остонасидан кириб борсам, уша қувнок укуччилик йилларим ҳақидаги хотиралар қўндек қўйюлиб келади. Уша вақтларда мактабимизда ҳар бир синфнинг уз деворий газетаси буларди. Шахсан мен синфимизнинг «Ниҳол» номли газетаси чиқишига кумақлашардим. Турли байрамлар баҳона еҳуд бошқа сабабларга курагазета тайерланарди. Кейинчалик мактаб укуччилар қўмитасига раис қилиб сайлашди. Шундан сунг мактаб радиоси ташкил қилдик. Унда республика болалар газеталари ва журналларидан кичик-кичик мақолалар уқиб эшиттириш билан бирга баъзи-бир укуччи уртоқларимизда шаклланиб келаётган нуқсонларни болаларча танқид қилардик. Муҳими, жуда куп газета ва журналларни қизиқиб уқирдик. Сизга бунга гапираётганимнинг боиси,

Кўнғирок

мен жуда куп мактабларда буляпман-у, уз хотираларимга ухшаш воқеалар устидан чиқмаётиман. Хусусан, сизнинг мактабингизда ҳам.

— Тугри, уйлаб курсам камчиликларимиз куп экан. Ҳақиқатан укучиларнинг кипоба булган қизиқини оширишнинг йуллари талайгина.

— Обуначиларингиз ҳақида ҳам...

— Гапнинг рости, мактаб раҳбари сифатида мен узим уятлиман. Чунки «Тонг юлдузига» менинг ҳам назарим кам тушган. Бундан икки кунлар олдин радионинг «Келажак тонг»ги эшиттиришини тинглаб утирганимда газетангизнинг шарҳини уқиб қўлишди. Шундан сунг унинг 78-сонини бир укуччи кумагида қилириб топдим. Туртинчи саҳифасида эълон қилинган конкурс мени ҳам қизиқтириб қолди. Анчадан бери узим велосипед олиб беринг деб ҳарҳаша қиларди. Мен унга газета шарҳларини ҳавола қила туриб — «Агар шуларни туғри еча олсанг велосипед уз оёғи билан уйимизга кириб келади», — дедим. Хуллас, янги йил обунаси бошланиш арафасида бизнинг укучилар ҳам юз фоиз обуна бўлишади деб умид қиламан.

— Суҳбатингиз учун раҳмат.

САЙИД ОЛИМ

Лицейимизда уз-уз-ни бошқариш куни ўтказдик. Уқитувчилар ўқувчи, биз эса ўқитувчи. Уқитувчиларимизга дарс ўтдик ва уларни... баҳоладик. Бугун лицей миқёсида энг талабчан, энг ширинсуз, энг тадбиркор ўқитувчилар тест орқали аниқланди.

Энг тадбиркор — иқ-

ЎҚИТУВЧИЛАР ЎҚУВЧИ БЎЛГАН КУН

тисод ўқитувчиси Гузал опа.

Энг ширинсуз — биология ўқитувчиси Ҳалима опа.

Энг талабчан — алгебра ўқитувчиси Мухтабар опа.

Уқитувчилардан уюшган I-«А» синфдаги «ўқувчилар» ичида энг аълочилиси тарих ўқитувчимиз булдилар.

Дарс ўтиш жараёнида биз ўқитувчиларга қанчалик оғир эканини ту-

шундик. Уша куни мен ўқитувчилар бизга «2» баҳо қўяётганларида «мазза қилишларини» эмас, балки биздан-да кўпроқ хафа бўлишларини тушундим. Улар бизга яхши баҳо қўйишни худди

Менинг мактабим

биз каби исташади. Фақат биздан озгина ҳаракат ва истак зарурдир. Яна шуни тушундимки, ўқувчилар ўқитувчининг фарзандидек бўлиб қолар экан.

Ирода АСИЛБЕКОВА,
Тошкентдаги
нафис санъат
лицейи ўқувчиси

Бухоро ва Хиванинг 2500 йиллигига

ҚУТЛУҒ ТУЙГА ҲОЗИРЛИК

Қадимий шаҳарларимиз — Бухоро ва Хиванинг 2500 йиллик юбилеи тантаналарига тайёргарлик ишлари қизғин паллага кирди. Амалга оширилаётган маданий-маърифий, қурилиш ва ободонлаштириш ишлари, тарихий обидаларни таъмирлаш ниҳоясига етказилмоқда. Кунни кеча Хива, Бухоро шаҳарларида туйга ҳозирликнинг бўлиши хусусида республика ташкилий қўмиталарининг йиғилиши бўлиб ўтди. Ҳар икки мажлисда барча ишлар кўзда тутилган режа асосида бажарилаётгани қайд этилиб, тайёргарликни ниҳоясига етказиш борасида мутасадди раҳбарларга аниқ кўрсатмалар берилди.

НУРОНИЙ ДУНЁ

Айни кунуртанинг тик қуёшида
Юракнинг нақшидир, ақлнинг
Ярақлаб турганда гумбазлар
курки,
нилий —
Дустлар, пирлар булур сиз
Сайёҳ қолмай дуненинг у бошида
учун мадал.

Бунда Пири Дастгир, Абу
Ҳафс Кабир,
Бунда Турки Жанли, бунда
Порадуз,
Биз — шўх болаларин куп
Мағоқи Атторидан чиққан
қишлоқларнинг
кучоқ нур

Кеча осмонини айлайди кундуз!
«Ҳаҳ!» десанг гумбурлаб
Севинг, ҳайратланинг, билинг,
келади овоз,
Бухоро —
Минг йилларга бориб қайтар
Ажиб муъжизаси қурку
бу садо:
зийнатнинг.
Кунгилга кучади салобат, уй, роз..
Кунгил ганжинаси булболган
Бунда пешвоз чиқар ҳазрати
ҳар пир
Сино!
Порлоқ иқболдир
Бунда мадрасалар тикланибдики,
инсониятнинг!
Мужассам инсоний ҳам
масъулият.

Яҳё ВАҲОБОВ,
нафақадаги муаллим

КАПТАРБОЗЛИК ҲУНАРМИ?

Ҳар тонг ишга келаётиб кучаларни тўлдириб мактаб, лицей ва коллежларга кетаётган ўқувчи болаларни кўзатаман. Улар суҳбатига қўлоқ тутаман, гоҳида ҳам суҳбат ҳам буламан.

Бугун ҳам шундай булди. 4 бола автобусга чиққанларида купчилик йўловчилар эътибори уларга тушди. Сабаби, улар ниҳоятда озода, башанг кийинишган — оппоқ дазмолланган кўйлак, бежирим шимга мослаб галстук тақиб олишган. Курган одамнинг уларга ҳаваси келади. «Келажакда бизнесмен ёки дипломат бўлишадими-ё», кўнглимдан шу фикрлар ўтди. Болалар автобус уриндигига утиришиб бир-бирларига гап бермай суҳбатлашиб кетишди. Суҳбатларининг мазмунига қўлоқ

тутиб уларнинг қайси лицей ёки мактабда ўқишларини билиб олмакчи эдим. Лекин... — Кеча бозорга чиқиб арзонга туртга каптар олиб келдим. Энди бир-икки кун яхшилаб боқиб, кейинги бозор кунни қимматроққа сотмоқчиман, — деди биринчи бола шеригига.

— Уйимиз томига қоққон қуйган эдим. Илинмади. Кечгача овора булдим.

— Тутишни билмабсан. Шоколадни майдалаб, ёки булмаса зира селиб қуйганида ҳидига дарров илинарди, — дея узаро сирлари билан уртоқлашишди ҳам.

Болаларнинг яна бири акасининг уртоғиникидан зўр каптарни билдирмай олиб келганини уялмай гапириб бе-

рарди. Суҳбат қизигандан қизиди. Мавзу каптар олиб сотиш, уларнинг бозордаги нархи, қайси каптар турлари неча сумлиги туғрисида эди. Бу ёш олиб-сотар каптарбозлар манзилга етгунча ўқиш, дарс ҳақида бир оғиз ҳам гап очинмади. Бунга вақт ҳам булгани

Мунозара

йўқ.

Хуш! Каптарбозликнинг нимаси ёмон, деб уйлашингиз мумкин. Йўқ, аксинча, яхши. Фақат каптар сотишнинг эмас, боқишнинг йули бошқа. Лекин бу болаларнинг машғулоти бировнинг мулки булган каптарини қандай

қилиб «илингириш», демакки угирланан нарсани сотиб фойда куриш.

Шу ерга келганда бир оз чекиниш қилиб, бир ривоятнинг қисқача мазмунини келтирсак, гапнинг нимадалиги келиб чиқади.

Қадимда угриларни халқ уртасида жазолашарди. Бир угрини дор тагига олиб келиб: «Сунгити тилагингни айт. Бажарамиз», — дейишибди. Угри онасини чақиритиларини сурабди. Айтганини қилиб онасини келтиришибди. Ҳамманинг кузи уларда. Ҳозир угри йиғит узини онанинг бағрига отиб, у билан видолашади, деган ҳаёлда эди. Лекин она яқинлашганда угли, «Онажон, тилингизни чи-

қаринг», деб онасининг тилини тишлаб узиб олади. Бу билан у узининг угри бўлишига онаси айбдорлигини билдиради.

Қиссадан ҳисса шуки, агар она углининг нима билан машғул эканлигини, топаётган пулнинг қаердан келаётганлигини суриштирганда фарзандини дор тагига кўрмас эди.

Бу усмир болалар ҳам каптар сотиб пул топаётганларидан ота-оналарининг хабари бормикан? Булса, нима чора куришаркин, деган фикр кўнглимдан ўтди. Уқишга бормай, қуш бозорларида турли қушларни томоша қилиб, уларнинг нархи билан қизиқиб, уйга: «Мактабдан келяпмиз», — деб катталарни чағитишармикан. Тагин билмадим...

Маҳмуда ҲАЙДАРОВА

